

УДК 343.1

Гальонкін Станіслав Сергійович

аспірант кафедри кримінального процесу

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Galonkin Stanislav

Postgraduate Student at Department of Criminal Procedure

Yaroslav Mudryi National Law University

DOI: 10.25313/2520-2308-2025-8-11312

ЗАСТАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОТРЕБА В РОЗШИРЕННІ ПРЕДМЕТУ ТА КОНТРОЛЮ ЛЕГАЛЬНОСТІ КОШТІВ

BAIL UNDER MARTIAL LAW: THE NEED TO EXTEND THE OBJECTS OF BAIL AND CONTROL THE LEGALITY OF FUNDS

Анотація. Вступ. Інститут застави посідає важливе місце серед запобіжних заходів у кримінальному провадженні, забезпечуючи належну процесуальну поведінку підозрюваного чи обвинуваченого. В умовах воєнного стану його функціонування стикається з низкою проблем: зростання рівня кримінальних правопорушень, ускладнення соціально-економічної ситуації та підвищення ризиків використання незаконних фінансових ресурсів. Наявні норми законодавства щодо предмету застави та перевірки законності походження коштів виявилися недостатніми та потребують вдосконалення.

Мета. Метою дослідження є з'ясування особливостей застосування застави в умовах воєнного стану, визначення потреби у розширенні предмету застави та обґрунтування необхідності запровадження дієвих механізмів контролю за законністю коштів, що вносяться як застава.

Матеріали і методи. У статті використано аналіз чинного законодавства України, судової практики, наукових публікацій та міжнародного досвіду. Застосовано формально-юридичний, системний та порівняльно-правовий методи, що дозволило виявити ключові прогалини у правовому регулюванні та сформулювати пропозиції щодо їх усунення.

Результати. Встановлено, що чинне законодавство обмежує перелік майна, яке може бути предметом застави, лише грошовими коштами. Такий підхід не враховує специфіку воєнного часу, коли доступ до грошових коштів у громадян може бути обмеженим, але вони володіють іншими видами майна (зокрема транспортними засобами та нерухомим майном), здатними забезпечити належне виконання процесуальних обов'язків. Крім того, відсутність ефективної перевірки походження коштів створює ризики легалізації злочинних доходів чи використання корупційних ресурсів. Це підриває довіру суспільства до правосуддя та суперечить міжнародним зобов'язанням України у сфері протидії відмиванню коштів.

Перспективи. Реформування інституту застави в умовах воєнного стану має ґрунтуватися на поєднанні двох елементів: розширенні предмету застави з урахуванням сучасних економічних реалій та запровадженні суворого контролю за законністю походження коштів і майна. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності запобіжних заходів, забезпеченню балансу між правами особи та інтересами суспільства, а також зміцненню довіри до системи кримінального правосуддя.

Ключові слова: застава, запобіжні заходи, воєнний стан, кримінальне провадження, походження коштів, судова практика.

Summary. Introduction. Bail plays an important role among preventive measures in criminal proceedings, ensuring the proper procedural conduct of a suspect or accused. Under martial law, its functioning faces a number of challenges: the growth of criminal offenses, the complication of the socio-economic situation, and the increased risks of using illegal financial resources. Existing legal provisions regarding the subject of bail and verification of the legality of funds have proven insufficient and require improvement.

Purpose. The purpose of the study is to identify the peculiarities of applying bail under martial law, to determine the need for expanding the scope of bail, and to justify the introduction of effective mechanisms for controlling the legality of funds deposited as bail.

Materials and methods. The study applies the analysis of current Ukrainian legislation, judicial practice, scientific publications, and international experience. Formal-legal, systemic, and comparative-legal methods were used, which made it possible to identify key gaps in legal regulation and to formulate proposals for their elimination.

Results. It has been established that current legislation limits the scope of property that can serve as bail exclusively to monetary funds. Such an approach does not take into account the specifics of wartime, when citizens may have limited access to cash but possess other types of property (including vehicles and real estate) capable of ensuring proper fulfillment of procedural obligations. In addition, the lack of effective verification of the origin of funds creates risks of laundering criminal proceeds or using corrupt resources. This undermines public trust in justice and contradicts Ukraine's international obligations in the field of combating money laundering.

Discussion. Reforming the institution of bail under martial law should be based on a combination of two elements: expanding the subject of bail in view of modern economic realities and introducing strict control over the legality of funds and property. Such an approach will increase the effectiveness of preventive measures, ensure a balance between individual rights and public interests, and strengthen trust in the criminal justice system

Key words: bail, preventive measures, martial law, criminal proceedings, origin of funds, judicial practice.

Постановка проблеми. Інститут застави у кримінальному провадженні є одним із по-
блажливих запобіжних заходів, спрямованих на за-
безпечення належної процесуальної поведінки під-
озрюваного чи обвинуваченого. У сучасних умовах
воєнного стану та соціально-економічної нестабіль-
ності в Україні виникає низка проблем, пов'язаних
із застосуванням цього інституту. Зокрема, чинне
законодавство обмежує предмет застави грошовими
коштами, що не завжди відповідає реальним можли-
востям громадян, особливо ВПО та малозабезпечених
груп населення. У міжнародній практиці, зокрема
у Польщі, Казахстані, США, Хорватії та Австрії,
передбачено внесення застави не лише грошових
коштів, а й іншого — ліквідного майна, що забезпечує
більшу гнучкість та ефективність застосування за-
побіжних заходів. Одночасно, відсутність механізмів
перевірки легальності джерел коштів, що вносять-
ся як застава, створює ризики легалізації доходів,
отриманих злочинним шляхом, та використання
корупційних ресурсів. В умовах економічної неста-
більності, відсутність обов'язкової перевірки джерел
коштів може призводити до ситуацій, коли особи
отримують непряму вигоду або можливість пом'як-
шення покарання за рахунок незаконних активів.

Таким чином, актуальною є проблема одночас-
ного забезпечення ефективності інституту застави
та контролю за законністю джерел коштів у воєнний
час. Потреба у вирішенні цієї проблеми визначаєть-
ся не лише внутрішніми соціально-економічними
реаліями, а й міжнародними зобов'язаннями Укра-
їни у сфері протидії відмиванню коштів та фінан-
суванню тероризму. Недосконалість чинного за-
конодавства у частині предмета застави та контролю
за джерелами коштів формує об'єктивні загрози
ефективності запобіжних заходів та справедливості
судового процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.
Значний внесок у дослідження інституту застави
як запобіжного заходу та проблематики її засто-
сування в Україні зроблено низкою вітчизняних на-
уковців. Так, А. М. Соцький [3] зазначає доцільність
розширення предмету застави до рухомого та не-
рухомого майна, що дозволило б адаптувати засто-
сування цього запобіжного заходу до умов воєнно-

го стану та надзвичайних ситуацій. Вітчизняний
автор В. А. Завтур [2] підкреслює, що відсутність
такої можливості в чинному законодавстві є сут-
тєвим недоліком, оскільки обмежує ефективність
використання застави. Водночас В. О. Січко [4] звер-
тає увагу на процесуальні ризики та ускладнення,
які можуть виникнути у разі розширення переліку
предметів застави. Серед проблемних аспектів він
виділяє необхідність встановлення правового статусу
майна, перевірки його власника, оцінки ринкової
вартості, а також перевірки наявності обтяжень або
використання майна як речового доказу в іншому
провадженні. У свою чергу, Т. Г. Фоміна [5] зазна-
чає, що запровадження розширеного переліку пред-
метів застави ускладнює процедуру її застосування,
вимагає залучення експертів та додаткових витрат,
а також може суперечити встановленим строкам
розгляду клопотань про застосування запобіжного
заходу відповідно до ст. 186 КПК України.

Метою статті є з'ясування особливостей засто-
сування застави в умовах воєнного стану, визначення
потреби у розширенні предмету застави та обґрун-
тування необхідності запровадження дієвих меха-
нізмів контролю за законністю коштів, що вносяться
як застава.

Матеріали і методи. У статті використано ана-
ліз чинного законодавства України, судової практи-
ки, наукових публікацій та міжнародного досвіду.
Застосовано формально-юридичний, системний
та порівняльно-правовий методи, що дозволило ви-
явити ключові прогалини у правовому регулюванні
та сформулювати пропозиції щодо їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Так, практика
застосування застави у вигляді не лише грошових
коштів, а й іншого майна є поширеною у світовій
правовій системі. В багатьох країнах передбачена
можливість внесення в якості забезпечення вико-
нання процесуальних обов'язків не тільки грошових
активів, а й матеріальних цінностей, що мають лік-
відний характер. Зокрема, у Польщі передбачено
використання як грошових коштів, так і цінних па-
перів, рухомого майна та нерухомості, яка може бути
передана в іпотеку як гарантія належної поведін-
ки підозрюваного чи обвинуваченого. У Казахстані
до переліку можливих об'єктів застави включаються

коштовності, антикваріат, предмети культурної цінності, а також як рухоме, так і нерухоме майно, що має значну матеріальну вартість. У Сполучених Штатах Америки традиційно застосовується грошова застава, однак суд має право визначити альтернативні об'єкти забезпечення, наприклад, квартиру або земельну ділянку, що виступають гарантією належної поведінки особи та її обов'язкової явки до суду. Подібний підхід застосовується і в Хорватії, де заставою можуть бути гроші, цінні папери, а також інше майно, яке підлягає швидкій реалізації. В Австрії законодавчо визначено, що предметом застави можуть бути як грошові кошти, так і цінні папери, що закріплено у ст. 180 КПК цієї країни [1].

За розширення предмету застави неодноразово висловлювались і науковці. Так, А. М. Соцький зазначає, що поділяє думку про те, що варто піти шляхом розширення його переліку і незважаючи на протилежні точки зору, вважає, що варто в КПК України визначити предметом застави також рухоме та нерухоме майно і внести відповідні зміни до ст. 182 КПК України. Це також набуло б нового змісту застосування застави як запобіжного заходу кримінального провадження в умовах воєнного стану, надзвичайного стану або у районі проведення АТО чи заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України [3, с. 193]. В. А. Завтур вважає, що відсутність у чинному законі можливості внесення застави у формі іншого майна є суттєвим недоліком. Науковець зазначає як приклад: КПК Грузії, де визначено дві форми внесення застави: у вигляді грошових коштів і у вигляді нерухомого майна (ст. 200) та Модельний КПК для держав — учасниць СНД передбачає можливість внесення застави у вигляді грошей, цінних паперів та інших цінностей (ст. 176). Таким чином, у випадку обрання запобіжного заходу у вигляді застави, її можна забезпечити і певним майном без його попередньої примусової реалізації [2, с. 90].

Втім, існує і протилежна точка зору, так В. О. Січко зазначає, що розширення предмета застави може стати фактором, який негативно вплине на ефективність її застосування та не відповідатиме критеріям процесуальної зручності. Це пояснюється тим, що у такому випадку значно збільшується обсяг обставин, які необхідно встановити під час розгляду питання про застосування цього запобіжного заходу. Як зазначає автор, такий підхід вимагає детального аналізу низки аспектів, зокрема: перевірки правового статусу власності майна, що передається у заставу, включаючи встановлення, чи належить воно підозрюваному, обвинуваченому або заставодавцю; визначення, чи є зазначене майно об'єктом спільної сумісної власності подружжя, що може вплинути на його подальше використання; оцінки вартості як рухомого, так і нерухомого майна; визначення ринкової вартості цінних паперів, при цьому варто враховувати

можливість їх знецінення, що потенційно знижує ефективність застосування застави як запобіжного заходу; обґрунтування механізмів збереження майна, яке передається у заставу, та забезпечення його належного використання; перевірки наявності зареєстрованого у встановленому законом порядку висновку про оцінку майна, а також підтвердження відсутності обтяжень щодо відповідного об'єкта; з'ясування, чи не визнано майно речовим доказом у іншому кримінальному провадженні, що може ускладнити його використання у межах застави.

Таким чином, з огляду на зазначені фактори, можна стверджувати, що надмірне розширення предмета застави здатне створити додаткові перешкоди у її застосуванні, що, у свою чергу, може знизити ефективність цього запобіжного заходу та вплинути на швидкість ухвалення відповідних судових рішень [4, с. 63].

Відповідно до думки Т. Г. Фоміної, питання визначення предмета застави в Україні, а саме спроби розширити предмет застави до рухомого та нерухомого майна можуть суттєво ускладнити процедуру її застосування. Це стосується, зокрема, необхідності визначення виду майна, яке може бути заставою, проведення оцінки його вартості та встановлення відповідального за ці дії суб'єкта. При цьому виникає питання, чи потрібно залучати експерта або спеціаліста для оцінювання майна, а також хто нестиме витрати, пов'язані з цими заходами. Додатковою проблемою є часові обмеження: відповідно до ст. 186 КПК України, розгляд клопотання про застосування запобіжного заходу має бути здійснений у строк не більше 72 годин (якщо підозрюваний перебуває на свободі) або 12 годин (у разі затримання), що значно ускладнює процес встановлення предмета застави, особливо якщо ним є нерухомість або цінні папери. Крім того, розширення предмета застави може породити низку цивільно-правових питань. Зокрема, постає необхідність з'ясування, чи потрібна згода співвласників майна для його передачі у заставу, особливо якщо воно належить на праві спільної сумісної власності. Це може спричинити цивільно-правові спори, зокрема при вирішенні питання про звернення заставного майна у дохід держави. Особливо варто відзначити потенційні корупційні ризики. Як зазначає Т. Г. Фоміна, враховуючи високий рівень корупції у державних органах, надання можливості використовувати як заставу не лише кошти, а й майно може призвести до зловживань, особливо на етапі звернення заставного майна у дохід держави. З огляду на викладене, можна дійти висновку, що чинне законодавство, яке визначає предмет застави виключно у грошовій формі, є оптимальним і не потребує змін [5, с. 167].

На нашу думку, аргументи обох сторін є вагомими і заслуговують на увагу. Втім, вважаємо за необхідне погодитись з думкою щодо розширення предмету застави. По-перше, як вже було неодноразово зазначено, у міжнародному досвіді передбачено

можливість більш широкого предмету застави. Велика кількість провідних демократичних країн вдаються до такої практики, що може слугувати орієнтиром для нашого законодавця. По-друге, ЄСПЛ неодноразово наголошував на необхідності індивідуального підходу до визначення запобіжних заходів. Виключно грошова застава може порушувати принципи справедливості та рівності, оскільки для заможних осіб вона є менш обтяжливою, ніж для тих, хто не має значних фінансових можливостей. По-третє, на нашу думку, в умовах економічної нестабільності грошові активи можуть бути менш доступними, ніж майнові. Наприклад, у періоди фінансових криз ліквідність грошових коштів зменшується, тоді як нерухомість та інше майно — зазвичай зберігають свою вартість. Крім того, зважаючи на велику кількість ВПО, які перебувають у складному фінансовому становищі, зазвичай полишають місце свого проживання на транспортному засобі, який цілком може слугувати предметом застави, таким чином даючи можливість малозабезпеченим групам осіб скористатись таким запобіжним заходом і у випадку звернення предмета застави до держави — транспортний засіб може бути переданий до ЗСУ, де автомобілі є цілодобовою потребою. Схожу позицію ми маємо і щодо нерухомого майна, яке може бути одним з небагатьох речей, які мають у власності ВПО або малозабезпечені групи населення. Висока ліквідність нерухомого майна обумовлює доцільність його прийняття державою як предмета застави. На відміну від інших об'єктів, нерухомість має стабільну ринкову вартість та постійний попит, що забезпечує реальну можливість її подальшої реалізації у випадку звернення застави. Таким чином, використання нерухомості як забезпечення виконання процесуальних обов'язків особи відповідає принципу ефективності запобіжних заходів і гарантує інтереси держави. Вважаємо, що запропонованими змінами, ми допоможемо забезпечити доступ таким групам осіб до альтернативних запобіжних заходів.

Таким чином, вважаємо, що доцільним буде розширити предмет застави, забезпечивши можливість вносити заставу у вигляді нерухомого майна та транспортних засобів.

Наступним дискусійним питанням є законність джерела коштів, які використовуються для внесення застави. У 2015 році було проведено спробу внести відповідні зміни до КПК України в частині перевірки легальності походження коштів, які вносяться у якості застави. Так, у законопроекті № 2086 від 10 лютого 2015 року, передбачалось запровадження обов'язковості документального підтвердження підозрюваним, обвинуваченим або заставодавцем легальності походження коштів, внесених у якості застави. Зокрема, підозрюваний, обвинувачений, заставодавець зобов'язаний надати слідчому судді, суду лист-клопотання, в якому зазначити джерела походження коштів, внесених у якості застави,

та надати документи, які підтверджують легальність походження коштів. Легальність походження коштів, які передаються у якості застави, підтверджується з боку фізичних осіб — декларацією про прибутки за минулий рік, за її відсутності — довідкою про заробітну плату за минулий рік або іншим документом; з боку юридичних осіб — декларацією про прибутки за минулий квартал або іншим документом та довідкою про наявність відповідної суми грошей на розрахунковому рахунку на день, що передує дню прийняття рішення про застосування запобіжного заходу у вигляді застави. У правовій літературі також висловлюється думка про необхідність доповнення кримінально-процесуального законодавства нормами, які б вимагали перевірки походження заставних коштів [6].

Втім, науковці поставились до зазначеного законопроекту досить неоднозначно. Так, Т. Г. Фоміна зазначала, що з одного боку, впровадження такого механізму матиме низку позитивних аспектів. Зокрема, отримавши інформацію про рівень доходів підозрюваного чи обвинуваченого, слідчий суддя або суд зможе оцінити його фінансові можливості. Це дозволить визначити, чи є встановлений розмір застави обґрунтованим і чи не є він надмірним для конкретної особи. Крім того, ключовою перевагою такого підходу є запровадження процесуального механізму перевірки законності джерел доходу, що допоможе запобігти використанню коштів, здобутих злочинним шляхом, для внесення застави. Однак цей підхід має й певні недоліки. В сучасних економічних умовах України податкові декларації або довідки про офіційну заробітну плату не завжди відображають реальний фінансовий стан громадян. Досвід правозастосування свідчить про існування поширеної практики виплати заробітної плати «в конвертах», коли офіційно задекларовані доходи значно нижчі за фактичні. У такій ситуації підозрюваний чи обвинувачений, надаючи офіційні документи про свої доходи, може подати неповну або неточну інформацію про власний матеріальний стан, що ускладнює об'єктивне визначення його платоспроможності [5, с. 172].

З приводу легалізації висловлювався і В. О. Січко, який зазначав, що чинне законодавство дозволяє встановлювати розмір застави на рівні кількох мільйонів гривень, однак не передбачає обов'язкової перевірки законності походження цих коштів. Зокрема, при застосуванні запобіжного заходу у вигляді застави слідчий суддя або суд не з'ясовує характер зв'язку між підозрюваним чи обвинуваченим і заставодавцем, якщо останній є юридичною особою. Відсутність такого аналізу є суттєвим недоліком, адже юридична особа, яка вносить заставу, може бути очолювана співучасником злочину або діяти в його інтересах. Більше того, у деяких випадках діяльність такої організації може бути пов'язана з незаконними фінансовими схемами, включаючи фінансування

терористичних груп чи інші форми протиправної діяльності. З огляду на викладене, запровадження механізму перевірки законності походження коштів, які вносяться як застава, є обґрунтованим і необхідним заходом для забезпечення правомірності застосування цього інституту [4, с. 62–63].

Відомим у такому контексті є рішення ЄСПЛ у справі «V. v. Switzerland» № 14379/88 від 26 січня 1993 року, де суд визнав правомірною відмову національних судів у прийнятті застави у зв'язку з тим, що підозрюваний (який був наркозалежним) не надав доказів законності походження коштів [7]. Крім того, відповідно до рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) держави повинні забезпечити належний фінансовий моніторинг операцій, пов'язаних із великими грошовими сумами. Відсутність вимог щодо перевірки застави може суперечити цим рекомендаціям та створювати ризики невідповідності України міжнародним стандартам боротьби з фінансовими злочинами [8].

Зважаючи на зазначене вище, вважаємо за необхідне погодитись з твердженням про необхідність встановлення обов'язкової перевірки легальності коштів, у разі оперування великими сумами і зокрема через нововведення ст. 616 КПК України.

Так, відповідно до ч. 5 ст. 616 КПК України, за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого слідчий суддя, суд має право ухвалити рішення про зміну запобіжного заходу у вигляді застави на особисте зобов'язання, якщо відповідне клопотання обґрунтовується бажанням використати кошти, передані в заставу (в повному обсязі або частково), для внесення на спеціальні рахунки Національного банку України для цілей оборони України.

І навіть якщо не вести дискусію щодо перевірки легальності коштів на етапі внесення застави (оскільки ще не відомо чи буде така застава звернута в дохід держави), то на етапі передачі коштів для цілей оборони України, перевірка легальності походження коштів є, на нашу думку, необхідною. Адже у випадку, якщо кошти отримані незаконно і застава таки повертається заставодавцю, то такі кошти ще залишаються поза межами легального грошового обігу, а тому отримати будь-яке благо, для власника таких коштів залишається проблематичним.

Проте, нововведення передбачені ч. 5 ст. 616 КПК України дають підстави припускати, що у випадку внесення в якості застави таких (нелегальних) коштів і їх подальше передання для перерахування на потреби оборони України — матиме наслідком безперешкодне отримання блага, а саме зміну запобіжного заходу у вигляді застави на особисте зобов'язання. Але навіть така ситуація, хоча і є дискусійною, ще не становить загрозу демократичному суспільству. Проте, варто звернути увагу на рішення ВС у справі № 442/2407/22 від 19 липня 2023 року, де було зазначено, що перерахування застави на під-

тримку ЗСУ може розглядатися як обставина, що пом'якшує покарання. Так, обвинуваченого визнано винним за ч. 1 ст. 121 КК України, проте звільнено від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК України), з урахуванням того, що застава була перерахована на потреби ЗСУ, а обвинувачений добросовісно виконував свої обов'язки. Апеляційний суд залишив вирок без змін, а прокурор, у свою чергу, в касаційній скарзі стверджував, що кошти були внесені не обвинуваченим, а його сестрою, отже саме вона, як заставодавець, розпорядилася грошима, а відповідно це не може пом'якшувати покарання. ВС відхилив ці доводи, вказавши, що застава була внесена в інтересах засудженого і розпорядження коштами відбулося за його згодою, незалежно від формального статусу заставодавця. Тобто, таким чином, ВС фактично визнав добровільне спрямування застави на потреби ЗСУ пом'якшувальною обставиною [9]. І варто зазначити, що така судова практика є відносно поширеною [10; 11; 12].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, на нашу думку, за умови внесення в якості застави коштів, отриманих нелегальним шляхом (наприклад — грошові кошти є викраденими), здійснення процедури передбаченої ч. 5 ст. 616 КПК України призведе до непрямого наслідку у вигляді пом'якшення покарання для винної особи, свого роду «відкуп за брудні гроші». Ми вважаємо таку ситуацію неприпустимою.

Таким чином, по-перше, відсутність механізму перевірки легальності походження застави створює ризики використання коштів, здобутих унаслідок кримінальних правопорушень. У кримінальних справах, пов'язаних із корупцією, організованою злочинністю, фінансуванням тероризму чи незаконним обігом наркотичних речовин, внесення застави може стати способом легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом.

По-друге, у сучасних реаліях суд не досліджує зв'язок між підозрюваним чи обвинуваченим та заставодавцем, зокрема якщо останній є юридичною особою. Це може створювати ситуації, за яких співучасник злочину або організація, що діяла у змові з підозрюваним, вносить заставу за свого співучасника (вчинення злочину). У такому разі застава втрачає свою превентивну функцію, оскільки особа, яка вносить кошти, може мати злочинний мотив сприяти ухиленню від правосуддя.

По-третє, запровадження механізму перевірки походження коштів, що вносяться як застава, є важливим кроком у виконанні Україною міжнародних зобов'язань (які зазначені вище) у сфері протидії відмиванню коштів.

Та наостанок, відсутність такого механізму перевірки коштів, у сполучі з ч. 5 ст. 616 КПК України, створює можливість пом'якшення покарання для винної особи, а отже безпосередньо і безперешкодно отримати благо за рахунок незаконних активів.

Література

1. Пояснювальна записка до Проекту закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо розширення переліку предметів, які можуть визнаватися заставою» від 25.05.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61883 (дата звернення 27.08.2025).
2. Завтур В. А. Обґрунтування ухвал слідчого судді про застосування запобіжного заходу у вигляді застави: аналіз проблем та шляхи вдосконалення. *Вісник прокуратури*. 2015. № 12.
3. Соцький А. М. Особливості застосування застави як запобіжного заходу кримінального провадження в умовах воєнного, надзвичайного стану. *Нове українське право*. 2022. № 2. С. 191–195 URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/251/229> (дата звернення 27.08.2025).
4. Січко В. О. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу у судовому провадженні: дисер. ... канд. юрид. наук. Харків. 2019.
5. Фомина Т. Г. Теоретичні та процесуальні основи застосування запобіжних заходів у кримінальному судочинстві України: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2020.
6. Проект Закону «Про внесення змін до статті 182 Кримінального процесуального кодексу України (щодо підтвердження легальності походження коштів, внесених у якості застави)» № 2086 від 10.02.2015. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53964 (дата звернення 27.08.2025).
7. Case of the W v. Switzerland (Application No 14379/88): Judgement European Court of Human Rights, 26 January 1993, HUDOC: database. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57817> (дата звернення 27.08.2025).
8. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення. Рекомендації FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf> (дата звернення 27.08.2025).
9. Постанова Верховного Суду у справі № 442/2407/22 від 19 липня 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112345047> (дата звернення 27.08.2025).
10. Вирок Калуського міськрайонного суду Івано-Франківської області у справі № 345/2528/23 від 20 червня 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111672760> (дата звернення 27.08.2025).
11. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області у справі № 308/11162/22 від 24 листопада 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115198222> (дата звернення 27.08.2025).
12. Вирок Львівського апеляційного суду у справі № 461/4424/23 від 28 листопада 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115254284> (дата звернення 27.08.2025).

References

1. Poyasnialna zapyska do Proektu zakonu "Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo rozshyrennia pereliku predmetiv, yaki mozhut vyznavatysia zastavoiu" vid 25.05.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61883 [in Ukrainian].
2. Zavtur, V. A. (2015). Obgruntuvannia ukhval slidchoho suddi pro zastosuvannia zapobizhnogo zakhodu u vyhliadi zastavy: analiz problem ta shliakhy vdoskonalennia [Justification of the judge's decisions on applying bail: analysis of problems and ways of improvement]. *Visnyk prokuratury*. № 12 [in Ukrainian].
3. Sotskyi, A. M. (2022). Osoblyvosti zastosuvannia zastavy yak zapobizhnogo zakhodu kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho, nadzvychnoho stanu [Features of applying bail as a preventive measure in criminal proceedings under martial and emergency law]. *Nove ukrainske pravo*. № 2, Pp. 191–195. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/251/229> [in Ukrainian].
4. Sichko, V. O. (2019). Obrannia, skasuvannia abo zmina zapobizhnogo zakhodu u sudovomu provadzhenni: dys... kand. yuryd. nauk [Selection, cancellation or change of preventive measure in judicial proceedings: PhD dissertation]. Kharkiv [in Ukrainian].
5. Fomina, T. H. (2020). Teoretychni ta protsesualni osnovy zastosuvannia zapobizhnykh zakhodiv u kryminalnomu sudochynstvi Ukrainy: dys... d-ra yuryd. nauk [Theoretical and procedural foundations of preventive measures in criminal proceedings of Ukraine: Doctoral dissertation]. Kharkiv [in Ukrainian].
6. Proekt Zakonu "Pro vnesennia zmin do statti 182 Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy (shchodo pidtverdzhennia lehalnosti pokhodzhennia koshtiv, vnesenykh u yakosti zastavy)" № 2086 vid 10.02.2015. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53964 [in Ukrainian].
7. Case of W v. Switzerland (Application No 14379/88): Judgement European Court of Human Rights, 26 January 1993, HUDOC: database. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57817>
8. Mizhnarodni standarty z protydii vydymanniu dokhodiv ta finansuvanniu terrorystiv ta rozpovsiudzhenniu zbroi masovoho znyshchennia. Rekomendatsii FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf>
9. Postanova Verkhovnoho Sudu u spravi № 442/2407/22 vid 19 liutogo 2023 roku. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112345047> [in Ukrainian].

10. Vyrok Kaluskoho miskraionnoho sudu Ivano-Frankivskoi oblasti u spravi № 345/2528/23 vid 20 chervnia 2023 roku. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111672760> [in Ukrainian].
11. Vyrok Uzhhorodskoho miskraionnoho sudu Zakarpatskoi oblasti u spravi № 308/11162/22 vid 24 lystopada 2023 roku. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115198222> [in Ukrainian].
12. Vyrok Lvivskoho apeliatsiinoho sudu u spravi № 461/4424/23 vid 28 lystopada 2023 roku. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115254284> [in Ukrainian].